

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 6 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
tőpiacs, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentre küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségénél. Egyébütt a postahíva-
talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petitaorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbali hirdetések, alkú szerint a
legolcsóbb árért.

Bélyegdíj: minden beiktatásért kulcs
30 kr.
„Nyit-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.

Négy- vagy bérmenttelül beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazint a kéziratok nem adatsnak
vissza.

ap.

dalmi napilap.

forint 20 kr.

mmal tiz, tizenkét, tizenhat ol-
ák a „Budapesti Hírlap”-ban.
kimerítően közöltetik.

esebb regényt.
van összeállítva.

zörsér zsarnokságával, köteles-
és tüke erőszakosságával.
nemzeti érdekeinknek, melyek-

ett és minden áron.

k megalapításán és azt népsze-
bált erejű hírlapirói gárdát leg-
lap rendes mellékletét magna-

Degré Alajos, Dóczy La-
Imre, Kazár Emil, Szász

hogy oly érdekes lappal ke-
Hozzá mindezeknél olcsóbb is,

z-tér 9-ik szám) küldendők.

nk.

Rákosi Jenő,

kiadótulajdonosai.

ecsey-ház.

A kormányképesség.

— október 3.

Soha — az alkotmányos fogal-
lommal annyira ellenkezőleg — nem
magyarázta senki a kormányképessé-
séget, mint a mostani kormánypárt.
Szerinte csak akkor kormányképes
valamelyik párt, ha belemegy a
delegatióba, ha elfogadja a közjogi
kiegyezést, szóval, ha kormányké-
pes akar lenni valamelyik párt, adja
be előbb a derekát, s azután csi-
nálja, a mit tud.

Ezen felfogás, határozottan alkot-
mányellenes, mert az alkotmányos
kormányzatnak egyik legfőbb
kelléke és bizonyítéka, hogy a kor-
mány az országgyűlés többségéből
alakíttassék. Mihelyt az uralkodó
ettől eltér, ha egyszerre nem is
dönti romba az alkotmányt, de ad-
dig mig arra ismét vissza nem tér:
felfüggesztette. Tehát nem attól függ
valamely pártnak a kormányképessé-
ge, hogy mennyire ragaszkodik a
létező jogi viszonyokhoz és szerző-
désekhez, hanem hogy bir-e több
széggel az országházban.

Azok, kik a létező viszonyok
fenntartásától és elfogadásától teszik
függővé a kormányképességet, aligha
birnak az alkotmányos életről némi
fogalommal is, vagy ha birnak, ezen
téves tant csakis önmaguk igazolása
végett hirdetik.

A függetlenségi párt határozot-
tan ellenezte a közjogi kiegyezést,
mert már akkor belátta, hogy az
Magyarország elszegényítésére, ál-
lamiságunknak megsemmisítésére vez-
zet, és most, miután kézzel fogható-
lag meggyőződhetett mindenki ar-
ról a rombolásról, mit az állami éle-

tünk minden ágazatába előidézett,
hazafias kötelessége annak megvál-
toztatására törekedni, tehát nem me-
het se a delegatióba sem, mint mely
uton már alkotásánál, összeállításá-
nál fogva sem segíthet semmiféle
ellenzék, annak csakis eltörlésén kell
munkálkodni, mert akkor adatik visz-
sza az országgyűlésnek, a teljes tör-
vényhozási s a teljes önkormány-
zati jog.

Mind szép, mind igaz az, mit
a függetlenségek hirdetnek, de ki
nem vihető, mert az uralkodó bele
nem egyezik, mert az uralkodó nem
ismeri el a függetlenségeket kor-
mányképeseknek, mondják a kor-
mánypárt, de hát vajlon honnan
tudják, hogy az uralkodó bele nem
egyezik? Ki próbálta meg, ha az
ország kormányának pártja ilyen alkot-
mányellenes tant hirdet, s a kor-
mányképességet egyedül csak az alá-
zatos, vak engedelmességtől feltéte-
lezni? Nagyon természetes, hogy eze-
zel egy felől a mint nyújtja a ma-
ga életét, más felől a függetlenségi
párt győzedelmét nehezíti, de azért
a kormányképességet, mielőtt több-
ségre jutunk, nem fogja megtagadni
a függetlenségi párttól még maga
az uralkodó sem.

Olaszország elvesztése, a kö-
nigreczi katasztrófa arra tanították
meg az uralkodót, hogy a trónt a
népnek szeretete védheti meg csak,
és ha a függetlenségi párt jut az or-
szággyűlésen többségbe, az határo-
zottan a magyar nemzet meghami-
sithatlan közvéleményének lesz a
kifolyása, a hatalommal rendelkező
kormány ellenében, ilyen többség
óhajának pedig nem fog ellensze-

kor hervadt voltál. — Lám és minő rövid
volt az én boldogságom is.

A „DEBRECZEN” TÁRCAJA.

A nefelejts csokor.

— Rajz. —

— Elhervadt piczi kis csokor, tanuja
annyi boldogságnak, annyi vágnak s ké-
sőbb annyi lemondásnak. Mily kedves,
majd fájó emlékeket idézett fel lelkemnek.
— Oh akkor szívem telve volt szerelem-
mel, lelkem telve vágygal titokzatos érzés-
sel vonult el érdekeim felett. Lestem azo-
kat a piczi kis ujjakat, mikor kötöttek,
hogy vajjon telém nyujtanak-e?

— S mikor megkaptalak, kisérve
kedves szavaktól az érzetek hatása alatt
megesőköltam azokat a kis ujjakat, de té-
ged is kis csokor. Szólni nem tudtam,
de hisz oly boldog voltam s oly fenséges-
nek éreztem a perczet, hogy azt szavak-
kal megzavarni szentségtelennek tartottam
volna.

— Pirulva néztünk egymásra, olvasva
egymás szemében azt, a mi lelkünkben
történt. Azután mint a kis özmike futott,
otthagya engem ábrándjaimmal s veled
te kis — azóta elhervadt — csokor.

— Csókajaimmal halmoztalak s meny-
nyit beszéltem hozzád édes szerelmem szavak-
kál. — A kis nefelejteks már akkor
szomorúan hajtották le fejüket mintegy
intve a jövőre. Oh! de az én lelkem még
akkor nem hitt a rosz ómenekben. Milyen
hamar el is hervadtál kis csokor, csak
most emlékszem vissza; midőn ábrándja-
imból felocsudtam ott a kertben, már ak-

gülni a mi alkotmányos érzelmű
uralkodónk soha.

— Lendl ellen Polonyi Géza orsz.
képviselő felszólalási pert indított.

— Fővárosi laptársaink deb-
reczeni választási mozgalmakról írnak. A
jelöltek neveit is emlegetik. Itt még egyik
párt sem lépett fel senkit s általában
választási mozgalmak nem is folynak még.

— Kossuth arcképe. Dr. Halász
Géza országgyűlési képviselő s Zlinszky
Istvánné urnó a dabasi síremlék létesítői.
Kossuth Lajos nagy hazánkfától
gyönyörű, mindennél drágább emléket
kaptak. E napokban hozta el Helyt Ig-
nác orsz. képviselő számukra a nagy
ember Ferencz fia által miniatúr alakban
készített olajfestésű arcképet. Zlinszkyne
urnó nem lakván Budapesten, a neki szánt
képet Kondorosra, Békés-megyébe küld-
ték. A Halász Gézának ajándékozott arcké-
pet a tulajdonos szíveségéből — ám-
bár még csak most állította fel család-
képei között a legdiszesebb helyre — so-
kan megnézték s valódi lelki örömmel
gyönyörködtek nagy hazánkia öregséggel
daczoló úde külsején. Megezte és meg-
birálta az arcképet sok műtér is, s mind-
annyian meg voltak lepelve a kitűnő munka
által. A kép következő hatirati ajánlás-
sal van ellátva: Ferencz fiam által festett
arcképen (79 éves koromból) Dr. Halász
Géjának kinek nemes, buzgalma atyám
elhagyottot hamvai iránt a fiui kegyelet
adójának lerovásában a hontalant pótolá.
Collegno (al Baraccione) 1881. Halász ér-
zelemmel: Kossuth Lajos s. k. Ez Kossuth-
nak sajátkezű írása. Minden vonása most
is oly erőteljes, kiválóan szép, utánozhat-
lanul jellemzetes mint előbb volt.

— Rohonczy Gedeon orsz. képv-
selőt tegnap Elek Gusztáv honvéd alezre-
des a nemzeti kaszinóban figyelmeztette,

birtnak. Ismét azok közé a kis ujak közé
kértnék a honnan hoztam jöttök. Ugy
kértem őket, hogy azután ugyanazokat
mondják neki is a mit nekem. Tanított-
am őket mit mondjának, úgy hittem én
neked te kis hervadt csokor.

— Lelkem szólt, csapongott messze
messze. Én még kis szobamban voltam s
lelkem már ott járt a kis kertben. Láttam
öt bolyongani a kert fái között, meg meg
álva a nefelejteks előtt arczan ugyanazon
szemérmes pirral, mint a hogy utóljára lát-
tam. — Milyen szép volt ő megaraunyozva
a leáldozó nap sugaraitól arczán tulvilági
kifejezéssel. — Testem fáradt volt; valami
zeibaszó érzet tompította el idegeimet —
éreztem hogy nem tudom mi történik kö-
rüllem.

— Lelkem az maradt, maradt a kert-
ben, mintha valami erő lekötötte volna
nem tudott megvalni a látománytól. A
mint a nap utóisó sugarai elenyésztek, las-
san lassan enyészett elmosódott a látomány
is. Valami hideg borzongás futott végig s
szemem előtt a kis csokrot láttam. De ugy
tetszett mintha az nagyon szomorúan né-
zett volna fel reám pedig máskor ő szo-
kott engem vigasztalni. Eltettem e kis
csokrot, de valami megmagyarázhatlan ér-
zelemről szabadulni nem tudtam.

Lefeküdtem — álmod zavart volt.
Folytonosan öt és a csokrot láttam ve-
szélyben, míg végre a reggel az én sze-
memre is nyugodtabb álmod hozott.

Haza értem — Siettem a kis cso-
korral ő hozzá. Szívem dobogott, hisz
mindjárt viszont láttam őt. Megkérdezho-

hogy előtte való este egy tűzoltó állt a
cirkusz előtt s kezében tartva Rohonczy
egyik képes napilap által kiadott arcké-
pét, hangosan s minden arra menő által
hallhatólag beszélte, hogy ő Rohonczyt
igenis tetteleg megtámadta Szegeden. Ro-
honczy e figyelmeztetésre fölkereste Jekell-
falussy államrendőrségi főnököt s kérte,
hogy azt a tűzoltót (Stengit) fogassa el.
Jekellfalussy ur teljes elégtételt ígért Ro-
honczy urnak.

Baglyok — denevérek.

** Sötét éjszakákon, midőn a hold
fényt takarja sűrű vastag felhő vészjósló
a kukik. Gyarló gyáva ember reszkette,
izzadva vonu: a fal mellé, puha takaróját
a fölére huzza s duzzadt halántékán le
fogja a lüktető eret. S minden egyes hang-
nál imát nyög ijedten s keresztet vet ma-
gára, hogy védje meg kora haláltól nagy
veszedelmétől az ég. És betelik az idő.
Hosszan tartó sötétséget messze úz a fel-
támadó nap, a sötét háló kamara ablaka
mindjobban felderül. És a mint közleg a
világosság, úgy vonul el a vésznek ma-
dara. Meghuzódik világot nem tűrő ter-
meszetével utszéi boglya oldalán, sötétet
megőrző fa-oduban, homályos hátszán —
de mielőtt végkép diadalt tline a vakság
országán, a ragyogó fény, a szürkület-fél-
homályában megjelenik a denevér, éles
czinczogatással riogatván a képzelgő gyer-
meket, idegesen sötét gyámoltalan ferfit.

Hanem ki felel ismert kísértettől,
kit ijesztene el a kitömött mumia? Ne-
pek életében sötét riadalmakkal teljes ég
az abszolutizmus, ragyogó fényes nap a
szabadság.

Boldog Franciaország! neked fel-
jőve világoló napod! a sötét éjnek bag-
lyai, behunyt szemekkel osantak el odukba
— pinczékbe, de a denevérek még vis-
songva csapongnak, hogyha fent tarhat-
nák a sötét felelmet.

Egy elvakult, egy okatlan párt gan-
csoskodik, akadékoskodik a hatadás út-
ján — a szabadság által boldog országban,
oktalan örült mezejeteivel hinarba huz-
va a valódi szabadság felkent bajnokait,

tem nem felejtett e el? — De nem, csak
megmutatom a csokrot; oh ő bizonynyai
érteni fog. Gondolat gondolatot kergettet
agyamban de megállapodni egyiknél sem
tudtam. Te kis hervadt csokor bizonynyai
hallotta szívem dobogását, azt hittem nem
fér el szűk kalitjában. Minő boldog is
voltam még akkor! s néhány perczel
reá még a remény is eltűnt a boldogság-
hoz —

Szórakozottságomban nem is vettem
észre, hogy már a házhoz jutottam. — De
nini milyen sokan vannak a ház előtt.
Hisz itt temetes van! — Lelkem zavart
lett. Ontudatlan rohantam az ismert kis
szoba felé.

— Nyitva volt és én ott láttam őt
kiterítve a ravatalon, keblén egy kis ne-
felejts csokorral, arczan ugyanazon tulvi-
lági kifejezéssel a mint akkor éjjel láttam.
Azután sokáig — sokáig nem tudom
mi történt velem.

Sok idő mult el azóta, a ravatalnál
álltam, szívemben megmérhetlen fájdalom-
mal s lelkemben a pokollal.

A kis hervadt nefelejts csokor meg
van még most is. Beszélgettünk együtt
sokszor nagyon sokszor de olyan szomo-
ruan. A kis nefelejteks is kezdének már
széthullani, alig néhány kis szál van már
a csokorból pedig úgy őrzöm őket. Annyit
tudnak ezek regélni nekem még most is;
különösen társaikról a melyek a ravatalon
voltak. Sasognak hogy minő boldogok le-
hetnek azok ott lent a sirban, a hol már
nem fáj semmi.

Leli.

felhő maradványként iparkodva eltakarni a napnak világát, meg buktatni a szabadságot. — Keresik a botrányt, s önző ezéjainak, személyes bosszúnak áldozatul dobnak nemzet — becsületet. Verőfényes jövőt, polgári szent erényt. Tajtékozódhók habját szétfrescentik, beszennyeznik vele tisztát, széplőtelet. Vészomjas komunárdok szabadság ordítása, üvöltése tölti meg a világot — s e szent zászló alatt aljas szabadságot, amit elkövetnek. Népek, kik gyűlöltek lánczaikat kinosan esőrgetik s kerekre nyit szemmel sóvárán bálmalják a szabadság szetterjedő fényét. — Amulva szemlélik a gyalázat ez aljas játékat, És feszült idegeiket megzibbasztja a félelem, ez undok denevérek szárnyát zsvajától a kétkedve — fél erővel küzdenek . . .

De félre a habozással. A nap nem türi meg a denevért, mint nem türi a baglyot. A szabadság nem töje a mint eltiporta az abszolutizmus utált igáját, ugy semmivé fogja tenni az ostoba elvakult csordát. — A gonoszság kirtartása legyen buzdító a harcban, a ki meg nem hátrál gyáván, meg nem ijed: az érdemes a diadalra, s diadalt ünnepelni csak az igazság, a valódi szabadság van hivatra. Hosszu, rémes volt az éj, — örökké valónak kell lenni a nappalnak.

Es mi teljes bittel biztunk a szabadság istenében, hogy választott országát nem hagyja elveszni, sem a buta bagjok tompa hubogása, sem az éhes denevérek fulhasagató éhes visítása által.

Döntvény. A királyi curia közelebb a következő nagyérdéki határozatot hozta, melyet ajánlunk a védő ügyvédek és vádlottak figyelmébe s ez a következő: a bírói határozatok a törvényesen igazolt betegségi akadály miatt személyesen meg nem jelent vádlott helyett, ennek törvényesen meghatalmazott ügyvédje előtt is kihirdetendők.

Debreczeni színház.

(T. L.) Színházunk ez ideig megnyitása egészen méltó volt Debreczen városának nagy közönségéhez, méltó Kreosányi igazgató jó birnéhez.

A Várady Antal által ez alkalomra ezt hazafias irányu s költői szépségekben gazdag „Prolog” (melyet lapunk más helyén mutatunk be) egy irányánál mint látványos kiállításánál fogva rendkívül megtetszett közönségünknek, mely több ízben viharos tapsokban tört ki.

E „prolog”-ot Sardou és Najac „Váljunk el” ez kitünően mulattató, szellemes és élénk meneti vígjátéka követte, melynek előadása precizitás tekintetben ritkítja párját. A szereplőkről még most korai volna mérvadó ítéletet mondani, annyit azonban a priori konstatahatunk, hogy határozott s nem mindennapi tehetség jelét adták ez estén: Kreosányiné, (Cyprienne) kinek valódi diadal-estéje volt, Halmi (Des Prunelles) kinek elegáns s könnyed játékát, a közönség több ízben zajos tapsal jutalmazta, Németh Janos (Clavignak) és Sz. Némethné (Josephin.)

Latabár Kálmánt (Gratignak) régi kedvencünknek megjelenésekor tüntető tapsal fogadta közönségünk.

A közönség különben tapsoló kedvében volt, úgy hogy még Karczagot (Valentin komornyik) is egy ügyes attitűdjéért zajosan megtapsolta, mit e fiatal színész előlegnek tekinthet a jövőre nézve. Zsufolt ház.

Vasárnap, okt. 2-án adatott: „A falu rossza” népsz. 3 felv. Irta Tóth Ede.

Ez este a debutirozás estéje volt. Bemutatták magukat Sz. Némethné, (Finom Rózi) ki csinos népdalai s élénk játéka által tünt ki, Egri (Günder Sándor) kinek gyönyörű népdalai s szép drámai játéka nagyobb hatást keltettek mint valaha. Kissné, (Boriska) ki festői megjelenése s bensőségteljes játéka által nagy mértékben megnyerte a közönség osztaltan tetszését és Németh József, ki mint Gonosz Pista eléggé mulattatóan alakított.

Az előadást ma is a „Prolog”-gal nyitották meg, mely mindinkább jobban tetszik a közönségnek.

A rendezés ma is kitünő volt.

Még egyet! Mi több ízben felszólaltunk már a multban a miatt, hogy színészeink nem mindig választják jól meg az időt arra nézve, hogy a közönséget néma jelenéseikkel mulatassák. Így történt ez ma este is, midőn Günder a Feledi-báza előtt egyikét énekli a leggyönyörűbb magyar népdaloknak. A közönségnek egy részére

nézve — ugy szólnán — teljesen élvezhetlenné vált a népdal, mivel Németh ugyanezen időben kaczagtatta a közönségnek nevetni szerető részét.

Nagy számu közönség.

UJDONSÁGOK.

* A városi bizottsági közgyűlés, mely mai napon megtartott, nagy számu bizottsági tagok jelenlétében folyt le. A szönyegre került számos tárgy között akadtak kiváló fontosságúak is, mint például a parlagi zálogos földek visszaváltásának kérdése, melynek visszaváltása, s a földnek kilenez részletben bérbe kiadása elhatározott. A kövezetvám bérleti folyamodtak a tanácshoz, hogy egyesek a sorompónál idegen tárgyakat is hoznak be, bár helybeli lakosok szekereim, s így a bérletet megrövidítik; kéri a visszaváltásnak elejét venni. Határozottat, hogy a minisztériumhoz e tárgyban küldendő feliratban annak adassék kifejezés, hogy az új szerződés megkötéséig maradjon a régi szokás. A bizottságokban megterjesztett helyekre új tagok választottak. Többen polgárosítottak, s egy bába oklevél kihirdetett.

* Tűz. A várostól mintegy félóra nyira levő egyik nagy birtokon tegnapi este több kazal szalma elégett. A kivonult tüzoltóság aztán eloltta a tüzött

* H. Danoz Nina asszony, a népszínház volt jeles művésznéje — mint a debreczeni színház tagja, ma fog először fellépni színpadunkon.

* A bérlet színházunkban a mai előadással veszi kezdetét. Ugy tudjuk, hogy a helyek legnagyobb része már le van foglalva.

* Beküldetett. T. szerkesztőség! Besses lapja f. hó 1-ső napján megjelent száma ujdonsági rovatában az mondatik, hogy a széchenyi kert szürete f. hó 14. és 15-én tartatik meg. — Helyreigazításul bátor vagyok tudatni, hogy említett kertben f. hó 1-én délután 4 óraker tartott kertgyűlés megállapodása s határozata szerint a Széchenyi kertben a szüret nem október 14. és 15., de 12. 13., sőt ha a szőlőre kártékony idők állanak be, egy újabb megbeszélés folytán kintüznék előbbi napokon fog megtartatni. Debreczen, 1881. október 3-án. Egy Széchenyi kert szőlőtulajdonos.

* A debreczeni ipar-mű kiállítás végrehajtó bizottsága a kiállítókkal tudatja, hogy a felszólalásokat csak is e hó 20-ig fogadják el; a később érkezőknek nem fog hely adatni.

* Hajdu megyéné f. oct. hó 1-én tartott meg a minden félévben egyszer tartani szokott, számon kérő (centralis) szék ülése, egy a központra, mint a megye járásaira és a r. tanácsu városokra nézve. — Az eredmény minden várokozásnak megfelelő. Átlagvéve restantia, 1000 (ezer) ügyszámra alig esik 8—10 darab. E különben figyelembe sem jöhető hátralek is csaknem kivétel nélkül, folyamatosan levő a tisztviselők munkásságán kívül eső körülmények miatt „végleg” még be nem fejezhetett ügyekre esik. A központi árvaszéknél pedig, a mely jelentékenyen megszorodott s a személyzet csekély számához képest igen nagy ügyforgalmat mutat fel, — egyetlen egy hátralek sem találtak. — Sija! de minden nem jön figyelembe azoknál, kik a tisztviselők választásának rendszerét perhorrescálják és a kik a nélkül, hogy a dolgok menetében bővebben betekinteni kötelességüknek ösmernék; tudós professzori képpel hirdetik s tanítják uton utfelem, enquetteken és a sajtotban, hogy „választott” tisztviselőkkel megélni nem lehet. — De bizony lehet, csak adassék meg a mód, azon szabadabb mozgásra a melynél fogva a közigazgatás munkálatai akadálytalanul felülhessék működésük körébe mindazon teendőket, melyek egyeteme teszi a jó közigazgatást s maga a rendszer hozassék a kor követelményeivel teljes összhangba, a magyar ember vérehez nem való centralistikus rendszerrel feltétlen szakítás mellett.

* Nyugdij és koldus bot. Felbol dogította a szegény néptanítókat az állam a nyugdij-törvény által. Eddig száz bajuk volt, most van százegy; eddig rendetlenül kaptak fizetésüket, most selogy sem kapják, mert lefoglalták nyugdij-illetmény fejében. Így járt Sz. L. n.-létei tanító, a ki korábban V. Pércsen tanítóskodott, ott adása maradt az egyház 300 frttal, de nem kaphatja meg, mert lefoglalták nyugdij-illetmény fejében. Ez még hagyján, de a n.-létei conventióját is lefoglalták ugyanazon szent célra; lefoglalták a kenyernek való gabonailletményét is; most aztán családjával együtt koldusbotot vehet a

kezébe. Vagy az állam magas politikájához tartozik agyon koplatatni a tanítót, hogy ne kellessék aztán nyugdíjazni?

* A vén proletár. Apja gazdag kereskedő lehetett és hihetőleg megbukott, s ő, a jámbor, bizony nem örökölt egyebet, mint a széles országutat Temesvártól egészen Budapestig és onnan vissza. Dolgozni meg nagyon rossz foglalkozásnak találta és így lett belőle proletár. Sok korbácsoltat mért rá a sors. Kiallta „jaj” nélkül és cipelte tovább rongyos életét. Sok szegény égette már arcát, van is rajta ráncz (de menyüi. Hja, nagyon rossz máz a szenvedés, barázdat lagy az arcon is), de ennek dacára még él — s csodák csodája! öreg korához képest meglehetősen egészséges is. Rendre bejárja a kávéházakat (hires ember, ismeri őt fű, fa, virág!) és a jámbor vendégek által a körülmenyekhez mérten bol egy kifit, zsemlet, süteményt stb. fizettet magának. Tudja ő már a módját, mikép. (A lopás nem mestersége.) Így tengeti napról napra életét, de van reménye, hogy szenvedései kárpótlásul a másvilágon legalább is főispánnak kineveztetik. Gyakran megjön a kedve, ha gyomorral békét köthetett, s ilyenkor megszokott régi dalát fujja keservesen. Vajjon mikor fujja a vén proletár utolsó dalát?

* Halálozás. Utólag értesültünk a következő gyászbirról: Szentléleki Kovács Károly uradalmi mérnök, és neje br. Staindl Laura mint szülők, valamint az elhunytak jegyese br. Staindl Zsófia, nagynéje Kovács Teréz, Karolina és Czeczillia: nemkülönben nagybátyai Bodnár István és neje, Bodnár Ignác és Ocsvay Ferencz, szomorodott szívvel jelentik forrón szeretett fiok, illetőleg jegyes és öcsnek Kovács Lajos kitünő gordonka művésznek, Erdődön f. évi szeptember 27. déli 12 óraker, élete 26-ik évében történt gyászos elhunytát. A meghaldogultnak hült tetemei t. évi szeptember 29-én délután 3 óraker tetének a kath. anyaszentegyház szertartásai szerint az erdői sirkertben örög nyugalomra. Az engesztelő szentmise-áldozat lelki üdvéért az erdői kath. templomban, szept. 30-án mutattatik be az egek urának. Erdőd, 1882. szeptember 27-én. Béke legyen porai felett!

* Gyógyszertár. Komádi közsé- gében, mint az „Ellenőr” értesül, közelebbi gyógyszertárat szándékoznak felállítani s e tárgyban már megtétett a fölterjesztés a kormányhoz is. Községgyűtünk érdekében örvendni fogunk rajta, ha a gyógyszerár mielőbb létesül.

* Drága lépés. N. N. izr. lakosnak a baromfi-piac körül levő dolga, a helyett, hogy a rendes uton ment volna, egy ott árutó falusi asszony kosarán lépett át: de oly vigyazatlanul, hogy egy libának a fejére lépett s azt agyonnyomta. A dolog a városi kapitányság elé került, ott N. N. vigyazatlanságáért kártérítésre azaz 3 frt lefizetésre ítéltetett. N. N. a libát megkapta, csak hogy nem szabad az izr. törvény szerint megenni, mert nem tréfi.

* Elrabolt és eladott leány. Neumann László nagyváradi rendőrbiztosnak a napokban sikerült elfognia Bolla Imréné, hírhedt gyulai leánykufarnót. Bolla négy bizonyos Császár Katalin nevű leányt hozott Nagyváradra és azt itt 120 frtért eladta bizonyos Schütz-nek, egy kétes hírű ház tulajdonosának. A leány egy csabai kereskedő gyermeke és néhány hét előtt nyomtalanul eltűnt szülői lakásáról. Akkor nyomozták a leányt de nem találtak. Bolla Imréné elfogták, a kiszabadított leányt visszavitték Csabára.

* Négy dióért. Mult vasárnap székellyi diópolgáremberek itták egy piucében a hegy levét, a midőn eszébe jutott az egyiknek, hogy jó lenne tán emenni a színházba. Fel is kerekedtek, hogy megnézzék az előadást, hanem az egyik polgártárs, K. S. uram kijelentette, hogy ő ugyan ingyen szentügyse megy, mert ő még sohasem volt a színházban s csak nem kívánhatják, hogy ingyen tegyen ilyen bolondot. Akadt aztán a jelen voltak közt egy polgár, a ki négy diót ígért K. S. uramnak, ha velők tart. Ez már valami, négy dió nem sok, de még sem lesz ingyenben a faradság. Fölkerekedett hát a derék ember, elment társaival a színházba s ugy megtetszett neki az előadás, hogy — a mint nyomban kijelenté — ezentul elmegy dió nélkül is csak játszanak azok a fránya komédiások.

* A következő gyászlevél küldetett be hozzánk: Mely fájdalommal jelentjük, hogy a ritka jószágú gyermek, szerető testvér s jó rokon néhai Csokalyi Fényes Mária több évi, de különösen 3 heti súlyos szenvedés után, 22 éves korában, tüdővész következtében folyó hó 2-kán délután egy óraker jobblétre szen-

derült. A boldogult földi részei folyó hó 4-kén délután 3 óraker fognak Miklósteza 2072. számu háznál tartandó gyászima után a czelegléd utcai sirkertben öröknyugalomra tetetni. Mely végtisztességétele a rokonokat, barátokat s ismerősöket tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1881. Október 2-kán. Az elhunytak édesanyja: Övr. Fényes Orbánné, szül. Kocs Krisztina; testvérei: Fényes Gyula, neje Gulácsy Róza; Fényes Vilma, férj. Gulácsy Zsigmondné és Fényes György.

* Lövészet. Az október hó 2-án tartott lövészet eredménye. Díjjatnyert: legtöbb lövéssel Szilágy Sámuel 1 db, 1 ftos tallért.

* Nagy-Enyeden mult hó 25-én rendkívül nagy hóesés volt. A hegyek s közeli helyiségek mind hóval boritvak, ugy annyira, hogy a város s környéke egészen téli tájképet tüntet elő. Kissé korán funak az északi szelek.

Irodalom.

— A „Pesti Hirlap”, mint a hozzánk beküldött mutatóványszámokból és előfizetési fölhivásból látjuk a legnagyobb terjedelmű és leggazdagabb tartalmu napilapok egyike, amellelt, hogy a legolcsóbb is. (Előfizetési ára egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr.) Megjelenik mindennap egy és háromnegyed iven, vasárnapokon pedig két és fél iven, számos rovatall és 15—25 részint politikai, részint szépirodalmi, szatyrikus és ismeretterjesztő tartalom közleményvel. Közöl mindennap regényt, beszélyt, két-három tárczát és amellelt hetenként többször gondos kivitelű illusztrációkat. Mellékletül azonkivül zenedarabokat és térképeket is nyujt olvasóinak. Ily sok oldalú és változatos tartalommal egyetlen más fővárosi napilap sem jelenik meg. A „Pesti hirlap” irányja nemzeti, független minden irányban. Küzd Magyarország önállásáért, gazdasági függetlenségéért, az igazi liberalizmusért. Vezetéziket a legkittünőbb publicisták és parlamenti korifeusok írjak: Eötvös Károly, Hoffmann Pál, Lukács Béla, Pulszky Ferencz, Törs Kálmán. Számos dolgozótársa közül legyenek még megemlítve: Borostyáni Nándor, Erdélyi Gyula, Györi Vilmos, Hevesi József Jakab Elek, Kászonnyi Dániel, — Kaku-jay Gyula, — Kenedi Géza, Miszath Kálmán, Pulszky Károly, Radó Antal, Rudnyánszky Gyula, Szana Tamás, Szemere Attila, Ujvári Béla, Váradi Antal sat. A „Pesti Hirlap”-ra a hó bármely napján lehet előfizetni s a kiadóhivatal (Budapest, nádor-utca 7.) megkereséire azonnal díjtalanul küld mutatóványszámokat.

Csarnok.

PROLOG.

A debreczeni színház megnyitására írta: Dr. Várady Antal.

Személyek: A Haza, Thalia. Egy honvédtiszt. Rácok s oláhok, számszok a forradalmi tamadó seregéből. Népcrosz és német katonák, forradalmi menekülő nép. Az összes színtársulat.

(Szín: sík, vidék, fákkal és bokrokkal; a háttért nehézfölkök takarják.)

1. Jelenet. THALIA (a színművészet muzsája farradt léptekkel kezében a tyranussal ár-aruzzal a szín középgéjő. A háttérből háromszoros türogató zene után.)

Megint e hosszú, kétes vándorut, Látom megint e vészjtósló borut, Mely láthatárom újra elfedi, Nyugvó helyem a sors vajh! hol veti? Hol enyhültemre megpihenjek én, Hazámban is hazátalan szegény! Még hangzik a taps, még fülemben cseng, Mi egyes sikeréből a miénk. A tetszészaj, a vig csalóka hangok A melyek szép emlékével helyongok, A melyek lelkesítnek, ugy lehet, De haj! nem adnak tanyát, kenyeret. Vészhangjakkal lelkeim bár tele, De a test nem elégzik meg vele, S ujlag vándorbot remeg kezemben, Megint nines merre, nines hol megpihennem.

(Balra a második utcánál levő ba'oldali hegyre roskad, arcát kezébe rejtve.)

II. Jelenet: a Haza.

[Féltje terjeszti karjait, színté baloldali hát-érből két szárnys nentőre támaszkodva lassu léptekkel hozzámegy. A nemtők elmennek. Thalia ébred. Szünet után zene.]

Előszó. Mi szépet, oh, mi szépet álmodám! Egy drága női kép hajolt reám, Áldáshozon kinyujtva jobb kezét,

S bonus eszméim gyö Arezán a jószág, égi Oh láttam őt már ez Az ég fónáse trónol

(Feltekint. Örömadása)

Ab! Tédrre huliva ál Haza (Thaliát fölemeli. pón vannak.)

Jer hű leányom, itt it Nyagróhelyed, tanyád

[Kéblére öleli.]

Hisz jól tudod, költőm

(A zenekar halkán a

„Ez bölcső s sir, itt él Te nemzetemnek hiv ag Te nem hagyysz el enge Szolgálsz testeddel, vére Az úgy, mit képviselsz, Mig a hazának egy fia A hármas távez között Ne féj. Te többé, honi Nem roskadsz le. Megol Mert egy nagy kincse van A honi nyelvi, az ösök Kik sirjakban is megfo Ha tudnak egykor, hogy A hon határin belül, mi A nemzet kincse, hiv ő A honi nyelv! Ne hagy En nemzetem! És nem A sors, nem dönt meg Mert küzdve, fogva bár

Thalia (Jobb kezét eskt Im esküszőn én, Hogy, ősi nyelvi, És legyen átkozó Mely idegenül ajk Roskad össze utó Ha nyelvért elhag Haza (Közét áldólag emeli Amen leányom, mit

Thalia (fölköl s keserűen Ab, annyiszor bejártam És nem találtam oly n Hol állandón maradtam Hogy a rideg részvétlen Hogy megmaradjak min Hol minden lélek leikese Hol mindenkorra megke Lám tetszem itt is, ott Jön a tavasz, vagy ősz S az elhagyott, bár dráe Könnyek között, megint Maradni vágyom s edes Ahol művészetem tökély Ahol műterök serge hő Bennem nemest, nagyot Ahol magyar, ut, jó s i En ilyen helyet s váró Haza: S hogy ilyen a ne

Az áldozattól szived nek S szivedben szentelt láng Megmondjam e hogy meg Lelsz várost, méltó nag Hogy hol találsz hazát Amely meggyőzne róla,

Thalia. Engem csak egy g Mert hinni — nem Mélyebb tanu kell Mi mellett ő beszé Az hódolást érdem Elhetsz keblében v Mutasd anyám e v

Haza. Legyen leányom! Utmutatód és meso Tekints tehát e f A multak véres v Te nekéd ősi váró Történetéből megta Hogy a nehéz nap Kik álltak rendtől S ha megtanultad Keresd fel azt és Bérczen, folyón, si

Nem lelsz vá g yara

[Balra az előtér egy járva vonulnak, névén a tó tér függönye [felhő] fellebb lés. A fellebből függöny megek közt nemzeti színté transparent fényvel „1848. Trombita riadó felváltva a falai közt futó, csoportosuló át a színpadon, következő r

Előszó. Rácok. Testvérek! itt a Halál a magyar A kor, hol ősse S mit rég óhaj

derült. A boldog földi részei folyó hó 4-kén déltán 3 órakor fognak Miklósu-
uteza 2072. számú házán tartandó gyász
ima után a czepléd utcazi sarkertben örök
nyugalomra tétetni. Mely végtszességé-
telre a rokonokat, barátokat s ismerős-
ket tisztelettel meghívjuk. Debreczen,
1881. Október 2-kán. Az elhunytak édes
anyja: Özv. Fényes Orbánné, szül. Kocs
Krisztina; testvérei: Fényes Gyula, neje
Gulácsy Róza; Fényes Vilma, férj. Gulá-
csy Zsigmondné és Fényes György.

* Lövészet. Az október hó 2-án
tartott lövészet eredménye. Díjaznyert:
legjobb körülívessel Szilágyi Sámuel 1 db,
1 fros tallért.
Nagy-Enyeden mult hó 25-én
rendkívül nagy hóesés volt. A hegyek s
közeli helyiségek mind hóval boríták,
egy annyira, hogy a város s környéke
egészen téli tájképet tüntet elő. Kissé ko-
rán funak az északi szelek.

Irodalom.

— A „Pesti Hírlap”, mint a
hozzánk beküldött mutatószámokból és
előfizetési felhívásból látjuk a legnagyobb
terjedelmű és leggazdagabb tartalma
napilapok egyike, amelllett, hogy a legol-
csóbb is. (Előfizetési ára egész évre 14 frt,
félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy
óra 1 frt 20 kr.) Megjelenik mindennap
egy és háromnegyed íven, vasárnapokon
pedig két és fél íven, számos rovattal és
15—25 részint politikai, részint szépiro-
dalmi, szatyrikus és ismeretterjesztő tar-
talmú közleménnyel. Közül mindennap
regényt, beszélt, két-három társzót és
amelllett hetenként többször gondos ki-
vitt illusztrációkat. Mellékletül azonkívül
zenedobozokat és térképeket is nyújt ol-
vasóinak. Ily sok oldalú és változatos
tartalommal egyetlen más fővárosi napilap
sem jelenik meg. A „Pesti hírlap”
iránya nemzeti, független minden irány-
ban. Küzd Magyarország önállóságáért, gaz-
dasági függetlenségéért, az igazi liberaliz-
musért. Vezérezikét a legkittünőbb pub-
licisták és parlamenti korifeusok írják:
Eötvös Károly, Hoffmann Pál, Lukács
Béla, Pulszky Ferencz, Törs Kálmán. Szá-
mos dolgozó-társa közül legyenek még
megemlítve: Borostyáni Nándor, Erdélyi
Gyula, Györi Vilmos, Hevessi József, Ja-
káb Elek, Kászonyi Dániel, — Kaku-
jay Gyula, — Kenedi Géza, Mizsáth
Kálmán, Pulszky Károly, Radó Antal,
Rudnyánszky Gyula, Szana Tamás, Sze-
mere Attila, Ujvári Béla, Várdi Antal
sat. A „Pesti Hírlap”-ra a hó bármely
napján lehet előfizetni s a kiadóhivatal
(Budapest, nádor-utca 7.) megkeresésére
azonnal díjtalanul küld mutatószámokat.

Csarnok.

PROLOG.

A debreczeni színház megnyitására írta:
Dr. Várady Antal.

Személyek: A Haza, Thália.
Egy honvédtiszt, Ráczok s oláhok, szá-
szok a forradalmi tamadó seregéből. Nép.
Orosz és német katonák, forradalmi me-
nekülő nép. Az összes színtársulat.

Színkép, vidék, fakkal és bokrokkal; a háttér
nehéz felhők takarják.)

I. Jelenet. THÁLIA (a színművészet mu-
sája farsági léptekkel kezében a tyrussal ál-
larszal a szin közepéig jár. A háttérből három-
szoros tarogató zene után)

Megint e hosszú, kétes vándorut,
Látom megint e vészjósló borut,
Mely láthatárom újra efieldi,
Nyugvó helyem a sors vaj! hol veti?
Hol enyhültre megpihenjek én,
Hazámban is hazátalan szegény!
Még hangzik a taps, még fülemben cseng,
Mi egyes sikeréből a miénk.
A tetszészaj, a vig családka hangok
A melyek szép emlékével bolyongok,
A melyek lelkesítnek, ugy lehet,
De haj! nem adnak tanyát, kenyeret.
Vészhangjaikkal lelkem bár tele,
De a test nem elégszik meg vele,
S ujjalag vándorbot remeg kezemben,
Megint nincs merre, nincs hol megpihenem.

[Báha a második utczánál levő ba'oldsi
hegyre roskad, arczát kezébe rejtve.]

II. Jelenet: a Haza.

[Féleje terjeszti karjait, sziate baloldali
lát éről két szárnyas nutőre támaszkodva
lassu léptekkel hozzámegy. A nemők elmennek.
Thalia ébred. Színet után zene.]

Mi szépet, oh, mi szépet álmodám!
Egy drága női kép hajolt reám,
Áldáshozón kinyujtva jobb kezét,

S borus eszmém győzve verte szét,
Arezán a jószág, égi kegy honol,
Oh láttam őt már ezerszer, de hol?
Az ég fönáege trónol homlokán.

(Feltekint. Örömadással megpillantja.)

Ab! Térdre hullva áldalak H a z á m!
Haza (Thaliát fölemeli. A szinpad közepén vannak.)

Jer hű leányom, itt itt keblemen,
Nyagróhelyed, tanyád im ez legyen!

[Kéblére öleli.]

Hisz jól tudod, költöm mint énekel?

(A zenekar halkán a színezatot játéza.)

„Ez böiceső s sir, itt élned halmok kell!”
Te nemzetemnek hív apostola
Te nem hagyysz el engem soha, soha —
Szoigálsz testeddel, véreddel ha kell,
Az úgy, mit képviselsz, nem veszhet el
Mig a hazának egy fia leszen
A hármás bárcz között s a négy vizen.
Ne félj. Te többé, honi hantokon,
Nem roskadsz le. Megöltalmaz a hon.
Mert egy nagy kinece van minden hazának:
A honi nyelv, az ősök nyelve az,
Kik sirjaikban is megfordulnának
Ha tudnák egykor, hogy e nyelv nem az,
A hon határin belül, mi vala,
A nemzet kinece, hív őrangyala,
A honi nyelv! Ne hagyj el azt soha,
En nemzetem! Es nem lesz mostoha
A sors, nem dönt meg semmi hare,
Mert küzdve, fogyva bár, magyar maradsz!

Thalia (Jobb kezét esküre emelve)
Im esküszön én, hiv szolgád, hived,
Hogy, ősi nyelv, apostolod leszek!
Es legyen atkozott az ajk, a hang,
Mely idegenül ajkamon fogant.
Roskad össze uton-uttfien,
Ha nyelvet elhagyhatnám hűtelen.

Haza (Közét áldélag emeli Thalia felé.)

Amen leányom, mit kívánsz tehát?!

Thalia (fólká s keserűen körülnéz)

Ab, annyiszor bejártam e hazát,
Es nem találtam oly nyugvóhelyet
Hol állandón maradnom ugy lehet
Hogy a rideg részvétlenség ne érjen,
Hogy megmaradjak mindenek szívében,
Hol minden létek lelkesült s meleg,
Hol mindenkorra megkedvejenek.
Lám tetszem itt is, ott is. Amde majd
Jön a tavasz, vagy ősz és messze hajt.
S az elhagyott, bar drága küszöbön
Könnyek között, megint csak költözöm!
Maradni vágyom s édes menhelyül,
Ahol művészetem tökélyesül,
Ahol műtörtök serge hő kebellet
Bennem nemes, nagyot örvendve fellel,
Ahol magyar, hű, jó s igaz a nép:
En ilyen helyet s várost óhajtanék!
Haza: S hogy ilyen a hely, szólj, mi győzne
meg?

Az áldozattól szíved nem remeg,
S szivedben szentelt láng lobog, tudom,
Megmondjam e hogy merre mely uton
Lelsz várost, méitör nagyra minden szépre,
Hogy hol találsz hazát imádó népre,
Amely meggyőzne róla, hogy...

Thalia. Hazám!
Engem csak egy győzhet meg igazán,
Mert binni — nem elég csak a jelen,
Mélyebb tanu kell: a Történelem!
Mi mellett ő beszél s tanuskodik,
Az hódolást érdemelt s századig
Elhatsz keblében s nem eszalkozol.
Mutasd anyám e várost, merre, hol?!

Haza. Legyen leányom! A Történelem
Utmutatód és mestered legyen.
Tekints tehát e föltünendő képre,
A multak véres visszfényében egye
Te néked ősi várost mutatok,
Történetéből megtanulhatod
Hogy a nehéz napok gyötrelmiben
Kik álltak rendületlen és hiven?!
S ha megtanultad: illó hódolással,
Keresd fel azt és századéven át,
Béreczen, folyón, síkon, völgyön he-
gyen,
Nem lelsz várost, mely ma-
gyarabb legyen!

[Báha az előtér egy emelkedetebb pont-
jára vonulnak, névzén a történeendőket. A hát-
tér függőnye [felhő] fellebben. Dörgés, villám-
lás. A fellebbenő függöny mögött, színtelen felle-
gek kézt nemzeti színi szívetvány körében,
transparent fánnyal „1848.” Kivél dobpergés.
Trombita riadó felváltva a szinpad jobb- és bal-
falai közt futó, csoportosuló tömegek vonulnak
át a szinpadon, következő renddel:]

Első.

Ráczok. Testvérek! itt az óra, kardra fel.
Halál a magyarokra. Eljőve
A kor, hol öszezuzzuk szárnyait,
S mit rég óhajtunk, végre gyil-

kainkkal
Kioltjuk életét, megölbetjük őt!
M á s o d i k.

O óhok. Vért, vért, magyar vért! Erre
szomjazunk.
Szemet kiszurni, a szívet kitépni!
Gyötörni gyötrellemmel a halálíg
Hogy pusztaljon ki mind, ami
magyar.

S helyébe álljon a gyűlött ma-
gyarnak.
A diadalmas ősi Dácia!

Harmadik.

Szászok. (A háttér két oldaláról.)
Halál reájok! Szövetkezzünk né-
pek.

Elyomni eltiporni a magyart,
Hogy ős honában urak mi legyünk,
Aztassa vére hát az ősi földet,
Hogy rajt! természetünk gazdagabb
legyen.

Mind Halál gyilkosság! Vér és pusztulás!
(Üvöltve háromfelé elvonulnak zász-
lóikkal, türeiket, fortélyait villogtatva,
gyorsan el. A háttér jobboldalán orosz, a
baloldalon német katonák jelennek meg
zászlóikkal, mintegy lesben állva. Vörös
fény gyul ki, jobb és bal felől. Távoli
ékeket jelző kongatás. Lárma, zaj.)
Nők (gyermekkel futnak át a színen.)

Első nő (jobbról a negyedik utczából)
Tanyánk feldulva, lángban váro-
sunk,
Már otthon enhazánkban sem va-
gyunk!
Oláhok törtek városunkra.

Második nő. (A harmadik utczából jobbról)
Ráczok! meg a miénkre minden vérben
uszott,
Kardelre hányva minden, ami el
Lángaboritva minden házfedel.

3-ik nő És mindenütt vér, vész és siralom,
Véráztatott a sík, a völgy, halom.

4-ik nő. És nincs, ki e vészlőt megmentene,
Segíts meg magyaroknak istene!

Öreg parasztok. (Egyszerre jönnek balról
a negyedik utczából.)

Első. Hol a fiam, hol leányom, feleségem,
En nyomorult vén ember, végem, végem.
2-ik. Csatába ment el búskén az enyém!
Oh miért is nem követhettem én!
Mér: vagyok vén!... foghatnék kaszát,
Azzal védném a vérező hazát!

Mind (Letérdeinek) Szegény, szegény ma-
gyar hazánk!
(A kongatásnak vége. A Rákóczyinduló
zeneje hallatszik. A szin megvilágosodik.)

Honvédek. [Jobbról nemzeti lobogóval, kivont
karddal és szuronyos fegyverekkel. A szin közepé-
pén csoportban megállanak. A téréző s könyörgő
ngok közt, emelt karokkal és zászlókkal. Az
oláh, rácz, szász, német és orosz katonák a szin-
falak közt betödnének, s a honvédek láttára
szidtan nyomulnak vissza egész a szinfalig. A
Rákóczy-induló teljes erővel kitör.]

Mind. (A hála és öröm jeleivel emelik egre
kezeiket. Csoportozat.)

Első tiszt (a zene végeztével.)
Ne féljetek, nem veszhet el a hon,
Mig egy magyar lesz honi hantokon
S ha minden elhagy is, megmentene
A magyarok hatalmas istene.
De nagy a vész. Lángol távol s közel,
A nagy jövő, ki tudja, mit hoz el?
Vér áztatott a hon minden tere,
Az eilen vére az, mint levere,
A honfikard s a magunk tiszta vére
Mely áldozatul built le szent földére.
De egy van, amit meg kell mentenünk,
Mi legdrágább és szentebb kincs nekünk:
A törvény. Aikotmányunk ősi vára.
Vajh kire bizzuk? Melyik városára
A nagy hazánk, mely most vérezik!?
Megvédni azt csekély erő kevés,
Hová vonuljon az országgyűlés?
Hogy még mi karddal védjük is magát,
Taritja meg ez hazáknak szent jogát,
S mi harezolunk, bérczen, völgyön, hegyen,
De a törvény biztos helyen legyen.

Haza. (Az emelvényről a szinkör közepére
jön.)

Előre hát jó honvédeim, előre!
Honvédek. Hazánk!

Tiszt. Édes dicső magyar hazánk,
Add bátorító áldásod reánk,
Hogy akik értez áldva vérzünk,
Legyen biztos, törhetlen jobb kezeink,
S a vész fájában, a csaták füstjében,
Te járj előttünk lelkünk szentjeképen,
Te a kiért mindent feláldozánk,
Te halhatatlan szent magyar hazánk!
Haza. (áldólag terjeszti kezeit följűk.)
Legyetek áldva, ezerszer megáldva!
Sok vér lesz a szabadság szőnygi ára,
De isten minden cseppet feljegyez,
Hazánk jövőd dicsősége ez!
S most menjetek, a törvény őrizetre
Vigyétek bizton, gyorsan el keletre,

Hol mint e rónák fejedelmé nője,
Egy város áll, a melynek nagy jó-
vője

S szép multja van. Bizzátok rá tehát,
Az alkotmány gyűlését s a hazát
Ott védve, óva jó helyen leszen,
Legdrágább leányom ő: szép Deb-
reczen.

(A háttér függőnye Debreczen váro-
sát ábrázolja, föltötte transparent fényben
Kossuth Lajos arcképével, mely alatt
babékoszora és törvénykönyv van. A szó-
zat zenéje. Mind hódolattal intenek feléje.
Az idegen katonák eltűnnek a szinfalak
mögül. A honvédek s többi csoport lassan
meghajtott zászlókkal elvonul a szózat
éneklése mellett. Ének után a honvédek el.)

Haza (Thaliához) Nos, láttad ezt?
Thalia: Oh láttam és esodáltam!
Haza. Lásd, ezt a várost szántam én ne-
ked,

Ott lesz dicső és állandó helyed.
Mert népe tiszta szívu és igaz.
S mi büs lelkekre edes, szent vigasz,
Magyar e város népe és soha,
Hazánk ügyéhez nem voit mostoha.
Kell lelkesülés? Ott van igazán,
Kell áldozat? Nincs magyar a hazán,
A melynek én viselem ezimerét.
Nép áldozób; — odaadja mindenét,
Ha hont érzesz kell — ott felleled,
Ez lesz a legdicsőbb, legjobb helyed.
Magyar nép közt is a legmagyarabb
Mindenkör Debreczen népe marad,
S ha mérve rám még oly rossz sors
leszen,
Egy nem hagy el soha — s az Deb-
reczen!

Thalia: Légy áldva érte drága, szép ha-
zám,

Hogy anyai gondot viselsz reám,
Es gyermekimnek önként addad át,
Nagy birtokod legnivebb városát.
Ok! Hidd el, hogy bár távol vagy
közel,

Legyen, a hol szolgálnak az a hely,
Mindenkör drága képed leng felém,
A melynek egész éitem szentelém,
Es bármikor es bármily sors alatt
Neved szívemnek legmélyén marad,
S bár sorsom a legridegebb legyen.
Eröm, szavam te néked szenteltem.
(A közönség felé fordulva.)

Hódolva állok színetek előtt!
A hon fölleplez e maú idót,
S melyben Debreczen dicső vála
Es atkotmányunk őrző anygala.
En látom a jövőt is. Az dicső,
S reatok új fényugárt hintni
Dicsőbb leszen mint volt jó, és
szébb nagyobb,

Mint volt, közönség, díszes városod,
De nagygyá s dicsőség te teved,
Azért tiszteve közelgek feléd,
Hozok te néked szép ajándékok.
Tudom, szeretni, becsülni fogod,
Mivei magyar vagy, szilárd es ne-
mes.

Ország becsülésére érdemes (s z ü-
net)

Nyisd meg nekem most is os kapuidat,
S kik álltunk hosszú, nagy atok alatt,
Mely vándorolni, jónni menni készte,
Tudjuk hogy állandó lakásunk lesz te.
Ime —

(A felhő függöny föllebben; a szin-
társulat összes tagjai félkörbe csoportosulva
Zene. A szin teljesen kivilágosodik. 3 erős
meghajlás.)
Kiket tenéked elhozék,
Köszönteni jönnek népe összesét
Egyik tag. Engem pedig a költő küld fe-
létek,

Hogy kik a művészt mindig
szeretitek,
Az ő nevében esdve kérjelek,
Hogy szívetekben adjatok he-
lyet,

Nekünk es neki, aki, mert be-
csül,
E pár sort küldi hir üdvözlettül.
Kér, hogy mint a hon színe es
java,

Pártoljátok! hogy a költő szava
Mely nálatok visszhangra lett
mindenkör
Ne hangozzék el pusztán, hogy
mindenkör
Jussan oda, hol a hazának képe
Van rejtve: szíveteknek fene-
kére.
S hogy minket es őt ne feledd
soha

Te hozzám legmagyarabb vá-
rosa!!!
(Az összes társulat a Néphymnust
énekei. Görögützfény.)

(Vége.)

Közgazdaság.

Termény-üzleti jelentés.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, szept. 30.

Utolsó jelentésem óta e hét elejéig a
termény üzlet ár bulámzásai nem voltak
nagy mérvűek, csak is néhány nap óta
állt be jelentékenyebb változás, miről
annyival inkább is jónak látom értesíteni
mert — a jelenlegi értékesítés
alig ha fogná kielégíteni.
A katonai gyakorlatok által elront
vagonok hiánya miatt, e hó 20-előtt a
termény szállítványok nagyon meggyé-
rültek, minek következménye az lett, hogy
az óta az összes hátra maradt szállitma-
nyok egyszerre érkeznek meg, s miután
az itteni m. a. vasuti pálya udvarról csak
kevés lesz elvive, a m. a. vasut a fekbér
mentességet 3-ról 2 napra szállitá le, s a
fekbér 1 1/2 król 5 kra emelte.
Ezen rendelkezés az eladást sürög-
sebbé tevé, s az ily módon beállt tömeges
kínálat az árakat lenyomta, s a hangul-
latot ellanybitá.

Lobmayer J. F.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

I.
Kedden, október 4-án
adatik:

BOCCACCIO.

Operette 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órakor.

Közlekedés.

A Debreczent érintő vonatok menetrende.

INDULÁS:
Budapestre, Czeglédre: Nagyváradra

délután 12 óra 36 perczkor
este 9 " "

Nyiregyháza, Miskolczra,

reggel 7 óra 57 perczkor
d. u. 3 " 25 "
este 9 " 20 "

Szathmára, Királyháza:

reggel 4 óra 10 perczkor
délután 4 óra 24 "

ÉRKEZÉS:

Budapestről, Nagyváradról,

reggel 3 óra 45 perczkor
d. u. 3 " 1 perczkor

Miskolczról, Nyiregyházaról:

reggel 9 óra 00 perczkor
d. u. 12 " 21 "
este 8 " 12 "

Szathmarról, Királybázáról:

délben 11 óra 54 perczkor
este 8 óra 07 perczkor.

Felhívás előfizetésre.

Figyelmeztetjük es kérjük tisz-
telt előfizetőinket, kiknek előfizeté-
sük m. hó végével lejárt, hogy újabb
megrendeléseiket mielőbb meg-
te n n i méltóztassanak.

Lapunk ára:
Egy óra . . . . . 1 frt — kr.
Két óra . . . . . 1 frt 80 kr.
Három óra . . . . . 2 frt 50 kr.

Szabó József,

felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései október 1.

1881. XIII. évfolyam

Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Befizetés	Utolsó árfolyam	
		pénz	ár			pénz	ár			pénz	ár
Államadósságok.											
	M. vasúti kölcsön 5%	135.—	135.25	200	Alföldi fűmvei vasut.	180.—	181.—	6%	Pesti magy. ker. bank.	103.—	103.50
	Magy. gömöri áll. zálogl.	—	—	200	Déli vasut.	129.—	130.—	5%	" " " "	102.—	102.25
	M. kel. vas. államköt. v.	93.—	93.50	200	Északkeleti vasut.	172.50	173.—	7%	" Kisbirtokos föld-int.	—	—
	M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	110.50	111.—	200	Erdélyi vasut.	171.—	172.—	6%	" " " "	—	—
	M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	128.05	129.—	200	Győr-sopron-ebenfurti vasut.	—	—		Elsőségek.		
	Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	126.—	126.50	200	Kassa-oderbergi v.	154.50	155.—		5% Alföldi fűm i vasut.	—	—
	Tiszai és szegedi kölcs.	115.75	116.—	200	Magyar-galicziai vasut.	169.—	169.50		5% Baitszék-dombv. zék, v.	94.50	95.—
	1871. magyar államkötvény	—	—	200	Magyar nyugoti vasut.	172.50	173.—		5% Dunagőzhajóz. társ.	—	—
	1873. " " "	—	—	200	Oszt. államvasut.	—	—		5% Esz. kkeleti vasut.	—	—
	Magy. aranyjárdék adóm.	117.45	117.90	200	Pécs-barcsi vasut.	—	—		5% M. nyugoti v. 1884 ki b.	—	—
	Földteherment. kötv. magyar	100.—	100.50	500	Oszt. dunagőzhajózási társ.	—	—		5% I. erdélyi vasut.	94.50	95.—
	Földteherm. kötv. 1867. zár.	98.50	99.—	100	Budai hegy pályá	111.—	113.—		5% Kassa-oderb v. (oszt)	—	—
	" kötv. temesi	99.—	100.—	200	Pesti közuti vasp.	440.—	442.—		6% B.-pesti lánoszhid.	103.—	—
	" kötv. 1867. zár.	98.50	99.50	200					5% Lloyd és tőzsde-épület	95.50	96.—
	" kötv. horvátországi	—	—	100							
	" kötv. erdélyi	98.50	99.—	1000							
	M. orsz. jel. urb. vált. kötv.	—	—	1000							
	Szöllődézmá vált. kötv.	97.50	98.—	200							
	M. k. kamatozó kincst. utal.	—	—	150							
	Pestvárosi kölcs. 1870-ből 6%	—	—								
Bankrészevények.											
a) Bankok.											
200	Altalanos magy. mun. hitelint.	—	—	105	Alagut	113.—	—				
200	Angol-osztrák bank	—	—	150	"Franklin" társulat	147.50	148.—				
100	Kisbirtok. földhitelintézete	—	—	400	Ganz-féle vasöntőde és gépgy.	602.—	622.—				
80	M. általán. földh.-résztv.-társ.	—	—	200	G. Schwind-féle szeszgyár	342.—	345.—				
100	M. ált. hitelbank	362.—	362.25	200	Gyapjmosó bizom. I. m.	224.—	226.—				
140	Magyar jelz. hitelbank	—	—	210	Kereskedelmi épület.	515.—	530.—				
140	Magy. lezámitoló és pénzv. b.	163.75	164.—	500	Könyvnyomda "Athenaeum"	580.—	590.—				
160	Oszt. hitelbank	368.80	369.—	200	"Pesti	800.—	810.—				
100	Oszt. magy. bank	830.—	835.—	200	Kőszénb. és Téglagy. Drasehe	149.50	150.—				
600	Pesti magy. keresked. bank.	690.—	693.—	100	Salgó-tarjáni kőszénbánya	98.—	99.—				
				100	" " " " vasfőnömió	149.25	149.73				
				200	Schlick-féle vasöntőde	230.—	232.—				
				500	Serfőződe első magyar	600.—	605.—				
				200	Sertészhaló	296.—	298.—				
				200	Sóskuti kőbánya	—	48.—				
500	Első m. ált. b. társ.	4110.—	4130.—	200	Spodium- és Csontliszt-gyár	296.—	299.—				
300	Pannonia viszontbiztos. társ.	1335.—	1355.—	200	Tégla- és mészfőző üjlai	117.—	119.—				
300	Unio viszontbizt. intézet.	68.—	—	160	Gőztéglagyár kőbányai	232.—	234.—				
b) Biztosító-társaságok.											
c) Gőzmalmok.											
500	Concordia malom	490.—	495.—		Záloglevelek.						
500	Első budapesti malom	1275.—	1290.—		5 1/2 % magy. földh. int. pap. é.	103.25	103.75				
200	Erzsébet malom atv. jog. nélk.	203.—	205.—		5 % " " " "	101.—	101.25				
500	Henger malom	600.—	620.—		4 1/2 % " " " "	95.50	96.—				
160	Luzsa malom	223.—	225.—		5 % " " " ar. v. ez	117.50	118.—				
200	Molnárak és sütők malma	329.—	330.—		5 1/2 % jelzálogbank	100.50	101.—				
1000	Pannonia malom	1025.—	1040.—		6 % " " " ált. földh.-r.-társ.	99.75	100.25				
300	Victoria malom	435.—	440.—		5 1/2 % " " " " "	100.50	101.—				
d) Közlekedési vállalatok.											
e) Takarékpénztárak.											
f) Különböző vállalatok.											
Magánsorsjegyek.											
	Oszt. hitelintézet	182.50	183.50								
	Budavárosi sorsjegy	40.50	41.—								
	Keglevich	16.—	17.—								
	Pálffy	40.75	41.50								
Pénzmenek.											
	Cs. kir. arany (vert)	5.56	5.57								
	Oszt. magyar 8 frtos arany	9.31	9.32								
	20 frank-arany	9.31	9.32								
	Német birod. bankj. 100 márk.	57.35	57.35								
Váltók árfolyama (3 óra)											
	Német bankp. 100 ném. bir. m.	57.30	57.35								
	Amsterdam. 100 holl. frt.	96.90	97.10								
	Páris. 100 frankért.	46.80	46.85								
	Svájci p'nzp. 100 frankért.	46.40	46.45								
	London. 10 font sterl.	117.30	117.40								
Felszámolási árfolyamok.											
	Magy. aranyjárdék	117.50	—								
	Magy. általános hitelbank	361.—	—								
	Magy. pénzv.- és lezámit. b.	164.—	—								
	Oszt. hitelbank	368.—	—								
	Angol-osztrák bank	—	—								
	Tiszai és szegedi kölcsön	116.—	—								

Helyben és post.
Egy évre 10 ft. Negyed.
Fél évre 5 " Egyes.
Előfizetési pénz s min.
főpacz, VECSEY-ház,
kesztőségbe bérment.
Előfizethetni
TELEGDI K. LAJOS
KAROLY könyvkereskedő
szerkesztőségénél, Egyet.
talok utj.

Október
1881. október 6-ikán,
órakor az 184
MAGYAR ÖNVEDELMI
elvértett vértanúier
róm. kath. templomb
tenitiztelet tartatik.
mindenkif haza fia
meghiv.
a debreczeni l
honvéd-egy

Debreczen.
(**) Színházunkna
történt megnyitási ün
Várad Antal által ir
log" azt mondja Debr
"Egy város áll, a melyne
S szép multja van. Bizzá
Az alkotmánygyűlést s a
és lejobb:
"Ha honfi érzés kell
Ez lesz a legdicsebb,
Magyar nép közt is a
Mindenkör Debreczen
Annyira örültünk
oly szívünköl tapse
Debreczennek dicső n
ne hűen visszatüköröz
reczen mindig első ve
időben — felszólalni
nemzetet sértették, k
ha veszedelemben vo

„ORSZÁG-VILÁG.“

Az „Ország-Világ“ e szépirodalmi képes lap f. évi okt. 1-én harmadik évfolyamába lép. Két évi eddigi pályafutásában a magyar olvasó közönység oly páratlanul meleg támogatásával találkozott, minőt szépirodalmi lap hazánkban eddig fel nem mutathatott.

Erdekesítő eredeti és fordított regényei, novellái s kisebb elbeszélései, nagyszámú lemeretterjesztő ezikei, s mulattató közleményei, valamint gazdag, választékos illusztrációi, melyeknek java része kifogástalan művészi kivitelű tündetett fel, első pillanatra meghódították a magyar közönséget.

A lap szerkesztősége és kiadói, mint eddig, úgy a jövőben is mindent elfognak követni, hogy az „Ország-Világ“-ot a hasonirányú európai lapokkal egyenlő színvonalon tartassák. Kitérő munkatársainak hosszú útszora keszkezik a szellemi rész kifogástalan tartalmáért, a mi pedig az illusztrációkat illeti, a legjobb művészi erőket nyerték meg legújabbán a kiadók nem csakély áldozatok arán a lap művészi illusztrálására.

Az „Ország-Világ“ ezután is kéthetente fűzetekben jelenik meg, minden második szombaton. Az egyes fűzetekben levő 10-12 cinos és művészi kivitelű képen kívül minden második fűzet mint eddig, úgy ezután is pompás fénynyomatu képmellékleteket fog hozni vastag kartonpapíron, melyek bármely urinak méltó díszítésül szolgálhatnak.

A lap előfizetési ára bérmentes széküldéssel:

Egész évre	10 forint — kr.
Félévre	5 " — "
Evnegyedre	2 " 50 "

Előfizetési pénzek postautalványn az „Ország-Világ“ kiadóhivatalához (Budapest koronaherezeg utca 3. sz.) küldendők, honnan a fűzetek a legnagyobb pontossággal küldenek szét.

Megrendeléseket minden könyvkereskedő elfogad.
Mutatványszám kívánatra ingyen.
(365.)

Maria-celi gyomor-cseppek;

jeles hatású gyógyszer a gyomor minden bántalmái ellen,

és fellümlhatatlan az étvágy-hiány, gyomorgyengeség, rozszagú lehellet, szelek, savanyu felbőrögés, köhika, gyomorhurut, gyomorfégés, hangyakepződés, túlságos nyálkakepződés, sárgaság, undor és hányás, főtájás (ha az a gyomorból ered), gyomorgöres, székzavarulat, a gyomornak túlterheltsége étel és ital által, gilliszta, lép- és májbetegség, aranyeres bántalmak ellen.

Egy üvegcse ára használati utasítással együtt 35 kr.

Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil Gölti Nándor gyógyszerész urnaknál, valamint az oszt. magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerárában és kereskedésében.

Központi széküldési raktár nagyban és kicsinyben.

Brady Károly,
"az őrangyalhoz" címzett gyógyszerárában
Kremsierben, Morvaországban.

Amerikába

postahajón,
az Achor-vonalon.

Utazók, kik közvetlenül, tigrnökök közbelépése nélkül, hozzám fordulnak, t e t e m e s árleengedésben részesülnek. Mindenféle felvilágosítást nyújthatok és elküldetlek, kívánatra u i kalazur ingyen adatok.

Flatau M., fő-megbizott.
Hamburg, 12. Admirali á sstrasse.

Wiener Modebriefe

NEUE

Házassági ajánlatokat nyerne mindenféle állású urak és gazdag hölgyek azonnal a „Frigga“ intézettől Berlinben, Bülowstrasse 102. (legnagyobb intézet) Atapszabály 20 levélbéllyeg beküldése mellett küldetnek.
(354.)